

שוב בחירות, שוב התקשורת עסוקה עד כלות במהלכים הפוליטיים השונים של המפלגות ושל אנשי הציבור הנקראים פוליטיקאים. אנו עדים להתפרקות מפלגות מסוימות ועליית מפלגות אחרות, אנשי צבא ותקשורת שמנסים את מזלם בכניסה לפוליטיקה, בפעם הראשונה או לא, לפוליטיקאים שעוברים ממפלגה למפלגה, לשיטות שונות למיקום המועמדים/ות במפלגות, לתכניות סאטירה שפוליטיקאים משתמשים בהן כדי להשתלח בעמיתיהם, ולתכניות רדיו ועיתונים מלאים במלל על המתרחש. וכמובן – המדיה החברתית. הפייסבוק ואתרי החדשות באינטרנט גדושים אף הם בסרטונים מגוונים ובפוסטים ארוכי מלל. שפע של מידע, התעסקות בלתי פוסקת. ולמרות הכול, אני בתחושה שיש בעיקר רעש. שאנחנו שומעים המון סיסמאות בלי מהות, שומעים הבטחות בלי כיסוי, שומעים הטחות אשמה בלי לקיחת אחריות ומקבלים תשובות קצרות, מהירות ושטחיות לשאלות העמוקות שמטרידות אותנו. ומה עם החניכים שלנו? מה הם קולטים מכל הרעש הזה? כמה הם מרגישים שזה נוגע להם?

"המורה את ימנית או שמאלנית?"

אז שוב אנחנו בבחירות ושוב אני שואל את עצמי מה התפקיד שלנו כמחנכים בתוך עודף המידע וקוצר הזמן, בהזדמנות החינוכית הזו ששוב מתדפקת לנו על הדלת.

יש הטוענים שעובדי הוראה, עובדי הפנימיות וכפרי הנוער, מנהלים, וכלל אנשי החינוך אינם צריכים או אינם יכולים להשפיע על הדעות הפוליטיות של הילדים-החניכים. גם כאשר מאפשרים ומצפים שזה יקרה קיים חשש של אנשי החינוך להביע עמדות פוליטיות, או חמור מכך - הימנעות מהעלאת נושאים אקטואליים שנויים במחלוקת. **"אנחנו מפחדים שנצא שמאלנים/ימנים מול התלמידים"**, או **"אנחנו לא רוצים שהתלמידים ישאלו אותנו למי אנחנו מצביעים"**.

עלינו להגדיר את המטרה בסוגיה הזו ולשאוף אליה, והגדרתי אותה כך:

1. חיזוק השיח הדמוקרטי.

2. זיהוי הזדמנויות חינוכיות לטיפוח האוטונומיה האינטלקטואלית והמוסרית של הפרט והקבוצה.

איך עושים זאת?

קודם כל, לתלמיד ששואל ורוצה לדעת מה חושבת המורה שלו צריך לומר "כל הכבוד!". אם תלמיד מתעניין בעמדתך, ומוכן לשמוע את תשובתך, סימן שאת כשת חינוך עוררת בו עניין. זה לא דבר של מה בכך. התשובה לשאלה: "מהי עמדתך הפוליטית?" עשויה להיות ארוכה ומורכבת. המטרה היא לא להתיש את השואל, ולא לחמוק מהשאלה, אלא לרענן את החלוקות הדיכוטומיות שמרדדות את השיח הפוליטי. לערער על הנחות היסוד של תלמידים בבואם להחליט כיצד להתייחס לעמדות פוליטיות, ולמי שמביע אותם. במיוחד כאשר אותו אדם שנשאל, הוא המחנך/ת שלהם/ן- אדם שהוא "אחר משמעותי".

זו הזדמנות לדבר על ההבדל בין גיבוש עמדה על בסיס אינטואיטיבי או חברתי לגיבוש עמדה על בסיס חיפוש מידע ופיתוח סקרנות; זו הזדמנות לחשוף למקורות מידע ולאפשר להם להתנסות בכל מיני כלים אינטרנטיים שיהפכו את הדעות שלהם להצבעה תיאורטית; זו הזדמנות לשאול מה הבעיות שמטרידות אותם ואת המשפחות שלהם, מה הם חושבים שיטריד אותם עוד חמש שנים ולהתנסות יחד באיך בודקים איזו מפלגה נותנת להן מענה; זו הזדמנות לנסות לפצח יחד סיסמאות מוכרות ולראות מה הם מבינים מהן. זו הזדמנות להקשיב, לשאול, לדבר. אני חושב שכולנו צריכים ואמורים לחזק את תרבות הדיון הפוליטי האידאולוגי ולעורר סקרנות בקרב התלמידים בתחום זה. עלינו להציע להם יותר מתשובות שטחיות, ללמד אותם להקשיב טוב מה העמדות של שליחי הציבור ומה הם בוחרים לומר, אבל גם להקשיב למה שלא נאמר על ידם. כך יוכלו לשאול שאלות ולהיות ביקורתיים כלפי הצהרותיהם של שליחי הציבור. כך יגבשו כלים שיאפשרו להם בבוא היום לתמוך במפלגה שמייצגת את עמדותיהם ועקרונותיהם. ולא פחות חשוב, ילמדו שאפשר לשאול אותנו שאלות קשות. ושאנחנו מוכנים להיות איתם לא רק ברגעים שמאתגרים אותם, אלא גם ברגעים שמאתגרים אותנו.